

Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centro

Benjamins Šulcas: „Įgytą specialybę išnaudojau 150 procentų“

Tuometinėje Vilniaus 2-ojoje politechnikos mokykloje praėjusio amžiaus paskutiniojo dešimtmečio pradžioje kartu su partneriais iš Vokietijos buvo pirmą kartą rengiama inovatyvi energetinių sistemų elektroniko specialybė, pritraukusi ne vieną entuziastingą jaunuolį. Praėjus šešiolikai metų dabar jau Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centro Energetikos ir mechatronikos skyriuje vis dar dirbantys ilgamečiai mokytojai prisimena smalsų, kūrybingą ir tikrą savo srities fanatiką Benjaminą Šulcą. Po keleto dešimtmečių pasidomėjus, kaip šis žmogus gyvena ir ką veikia, paaiškėjo, kad nuo vaikystės pajusta aistra konstravimui ir domėjimasis elektronika buvo panaudotas įsteigiant sėkmingai veikiančią įmonę. Paklaustas apie tai, kaip jo gyvenime buvo realizuotos elektronikos žinios, herojus nė nedvejodamas atsakė: „Įgytą specialybę išnaudojau 150 procentų.“

Kol bendraamžiai darželyje – pirmosios litavimo pamokos

„Pirmą kartą lituoklį į rankas paėmiau dar tada, kai ėjau į darželį. Pamenu, litavau motoriką prie baterijos. Nesu tikras, kuris tada iš mūsų, aš ar brolis, buvo toks neatsargus, bet tada broliui netyčia nudeginau ranką. Taip viskas ir prasidėjo“, - pasakoja Benjaminas. Pasirodo, jis dar vaikystėje nuolatos konstruodavo įvairius žaisliukus: nuo aparaičiuo, skleidžiančio garso signalus, kurie perspėtų mamą, kad laikas laistyti gėles, sekimo ir pasiklausymo įrangos iki savo rankomis surinktų kompiuterių. Trečiąjį kompiuterį, kurį surinko būdamas šešiolikos, Benjaminas saugoja darbovietėje. Pašnekovas turbūt ir nebūtų jo parodęs, jei ne netoliese buvusi kolegė, kuri mielai pademonstravo pirmuosius savo viršininko technologinius bandymus. Meistras ėmė juoktis ir prisiminė, kad kompiuterius jis konstravo iš būtinybės, mat jo jaunystės laikais kompiuteriai Lietuvoje buvo dar labai šviežia naujovė, o ir kainavo apie 4 000 dolerių, todėl neliko kitos išeities kaip tik truputį patyrinėjus konstrukciją ir pavarčius knygas surinkti jį pačiam.

Polinkis krapštytis prie technikos, paveldėtas iš tėvo, kuris taip pat dirbo elektronikos srityje. Benjaminas aplinkoje buvo gausu reikalingų įrankių, detalių, knygų, tačiau, kita vertus, pasirinkimas būti elektroniku - intuityvus, nes, kaip tvirtina vyriškis, „pavyzdžiui, mano broliui ši sritis buvo visiškai neįdomi, nors ir tų pačių tėvų vaikai buvome, ir augome vienodomis sąlygomis“. Pats 35-erių metų verslininkas kruopštumo, užsispyrimo ir ryžto dabar moko savo vaikus, kuriems prigraso pagalbos į suaugusiuosius kreiptis tik tuomet, kai kažko padaryti patiems nepavyksta šimtą kartų. „Paprastai pavyksta jau iš kelių bandymų“, - šypsodamasis pasakoja jaunasis tėtis.

Elektronika ir pagadino, ir palaimino gyvenimą

Entuziastingas susidomėjimas elektronika ir vakarojimas prie gaminamų įvairaus plauko prietaisukų atitraukė jaunuolio dėmesį nuo mokslų mokykloje, todėl jau po devintos klasės, apsisprendus, jog paprasčiau susidoroti su praktinėmis užduotimis, Benjaminas pradėjo mokytis profesinėje mokykloje. Tada ji vadinosi Vilniaus radioelektronikos ir tiksliosios mechanikos mokykla, kurioje jis tris metus mokėsi elektroninių įrenginių surinkėjo ir derintojo specialybę. Po mokyklos baigimo jaunuolis pasinaudojo galimybe atlikti praktiką Čekijoje - būdamas 18 metų darbavosi Čekijos įmonėje „Tesla“. Po metų grįžo į Lietuvą ir, kadangi neturėjo vidurinio išsilavinimo, pasirinko mokymąsi kitoje profesinėje mokykloje, kur profesiją buvo galima įgyti kartu su viduriniu išsilavinimu. Jis liko ištikimas savo aistrai ir įstojo į tuo metu pirmą kartą rengiamą inovatyvią, dualinę, teorinėmis ir praktinėmis žiniomis praturtintą, vokiečių įranga ir metodinėmis priemonėmis aprūpintą energetinių sistemų elektroniko specialybę.

Baigęs profesinę mokyklą elektronikas nusprendė tobulintis toliau ir įstojo į Kauno technologijos universitetą telekomunikacijų fakultetą. Ten krito elektronikos inžinerijos mokslus. Lygindamas profesinį ir universitetinį išsilavinimą Benjaminas pabrėžia: „Akivaizdu, kad pagrindinis skirtumas tarp šių mokymo įstaigų tai, jog profesinėje mokykloje gaunamos praktinės, o universitete – teorinės žinios.

Jokiu būdu nevertinsiu, kas buvo vertingiau, sakyčiau, tiek profesinėje mokykloje, tiek universitete gauta informacija viena kitą nuosekliai papildė. Žinoma, man labiausiai padėjo tai, kad būdamas universitete jau žinojau, apie ką konkrečiai kalbama pateiktoje teorijoje ir kaip tai panaudoti, dargi turėjau galimybę į praktinę elektroniką pažvelgti globaliau. Kartais pagalvoju, kad iš pirmo žvilgsnio mano mokslų kelias toks netiesus, juk įprastai žmonės baigia vidurinę ir po to aukštąją. Tačiau žvelgiant atgal suprantu, kad viso to reikėjo. Kaip Styvas Džiopsas, skaitęs paskaitą Stenfordo universitete, sakė: „*Tik vėliau gali sujungti visus taškus.*“

Pašnekesio metu Benjaminas kolegę Eveliną, kuri viename iš universitetų baigė elektronikos inžineriją antrino: „Konkrečiame darbe, manau, vis dėlto dažniau taikome Beno profesinėje mokykloje įgautas žinias. Mes, pamenu, universitete vis krapštydavomės prie formulių, kurias dėstytojai versdavo mokytis, nors patys pripažindavo, kad gyvenime mes jų nepritaikysime. *Tai trijų raidžių dėsnis, bet Jūs jo nepanaudosite, nes prieš tai dar reikės apskaičiuoti dešimt integralų,* - sakydavo nuo tribūnos. O štai atėjo Benas ir parodė, kad daug man iki tol sudėtingais atrodžiusių dalykų galima išspręsti pasinaudojus Omo dėsniu – paprasta!“

Paaugliškos fantazijos paskatino imtis verslo

Apie nuosavą įmonę Benjaminas galvoti pradėjo dar devintoje klasėje. Jau tuomet jis sukūrė logotipą, o su kompiuterine įranga dirbanti įmonė turėjo vadintis *BenComp*. Tiesa, tai buvusios tik iliuzijos... Pagreitį kūrybingo žmogaus idėjos įgavo jau turint daugiau praktinių įgūdžių kompiuterinio programavimo ir informacinių sistemų srityje, kurioje jis gana ilgai praktikavosi dirbdamas įmonėje Leksinova vėliau nusprendęs sieti savo ateities planus su elektronika perėjo dirbti į tuo metu tik 5 darbuotojus turėjusę ir bute

įsirengusioje ofisą UAB „Teltonika“. Ten 23 metų jaunuolis susipažino su įvairias verslumo idėjas generuojančiu kolega Donatu Malinausku ir po metų drauge ėmėsi projekto „Connecty“.

Įmonės „Connecty“ koncepcijoje tuo metu buvo iškeltas pagrindinis tikslas – sukurti sistemą, kuri galėtų stebėti įvairius įrenginius, stebėti jų valdymo procesu. Pirmieji verslo kūrimo projektavimo darbai vyko keletą mėnesių vakarais po darbų. „Įkūrę įmonę turėjom tokį didžiulį demonstracinį lagaminą, kurį nešiodavomės pas būsimus klientus, nes daugiau nieko nebuvo. Pirmieji rimtesni mūsų klientai buvo „Fermentas“. Jie norėjo stebėti pramonėje naudojamus šaldytuvus, jų darbo temperatūras. Pradėjo sukurti pirmoji mūsų produkto versija. Ilgainiui specializavomės ir dabar dirbame su šaldymo įrangos monitoringu“, - apie pirmojo verslo pradžią pasakoja Benjaminas. Pasirodo, kad po keleto metų atsiskleidė ir kiti šios sistemos pliusai, apie kuriuos jų kūrėjai iš pradžių nė neįtarė. Įmonės vadovo teigimu, paaiškėjo, kad su tokiomis sistemomis galima ne tik stebėti įrangos veikimo pakitimus apie tai dar nė nesužinojus klientui, bet ir sutaupyti nemažai energijai skirtų kaštų. Įdiegus sistemas pasitvirtino, kad pastebėjus parametrų pakitimus ir optimizuojant įrangos darbo proceso nustatymus, įrangos naudojamas energijos sąnaudas pavyko sumažinti apie 28 procentus, o rekordas buvo – 50 procentus.

Paklaustas, kokias šios sistemos perspektyvas mato ateityje verslininkas atsakė: „Vis dar neišnaudotos dirbtinio intelekto bei kompiuterių mokymosi galimybės. Norime sukurti tokią sistemą, kuri pati pasimokytų iš ankstesnių žmogaus sprendimų ir nuspręstų bei patartų, ką žmogui daryti tam tikroje situacijoje. Dabar sistema tik apdoroja ir pateikia duomenis, žmogui tenka mokėti perskaityti rodmenų grafikus ir spręsti problemas. Mes norime palengvinti žmogaus darbą.“

Svarbiausia, kad nuoširdžiai domėtusi ir norėtum dirbti

Pokalbio metu ryškėjo B. Šulco asmenybė, kurioje akivaizdžiai dominavo tokios žmogiškosios savybės kaip drąsa, kūrybiškumas ir užsispyrimas. „Jei nori kažką daryti, - teigia vyras -, reikia išlįsti iš dėžutės ir rizikuoti.“ Pats Benjaminas tiki, jog jam gyvenime be galo pasisekė, kadangi jis nuo mažens žinojęs, ko nori, tačiau nuoširdžiai gaili tos nemažos masės nemotyvuoto jaunimo, kuris mokosi tai, ko tikisi jo tėvai arba apskritai stoja į aukštąsias mokyklas it iš netyčių, nejausdami pasirinktai profesijai nei meilės nei ypatingo susidomėjimo. „Kuo toliau, tuo labiau imu manyti, kad nėra sąlygų pačiupinėti praktiškų profesijų dar vaikystėje, kai protas pats imliausias. Pavyzdžiui, noriu savo vaikus nuvesti į techninius būrelius, kur galima konstruoti, meistrauti ir pan., tačiau turiu tik kelis pasirinkimus: arba vežti vaikus į neformalaus ugdymo centrą, esantį kitame miesto gale, arba leisti į darželyje ar mokykloje esančius šokių ir dainų būrelius... O kur pabandyti techninius dalykus? Kaip sudominti konkrečiomis veiklomis? Visi tik dainuoja, šoka...“ – apgailėstauja trijų vaikų tėtis.

Parengė Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centro Vystymo skyriaus vedėja Toma Grabauskaitė

Nuotraukos iš asmeninio archyvo: asmeninė nuotrauka, vaikystėje surinktas kompiuteris, vaikystėje pagamintas pasiklausymo aparatas

